

CIES, VOITURE CHAUFFÉE

Naar Emiel Andelhof

Licht bewerkte versie van een stukje uit ‘Galerij van Ghentsche Typen’ van Emiel Andelhof, 1942, een uitgave van KBOV, Gent, toen ‘Bond der Oost-Vlaamsche Folkloristen, ter gelegenheid van de zeventigste verjaardag van de auteur, geboren (1870) in de Sint-Lievenspoortstraat.

Toen het Zuidstation nog bestond (tot 1911) hadden de huurhouders ofte ‘vigileurs’ de toelating hunne vigilanten’ langsheen het voetpad te plaatsen tussen het station en de Frère-Orbanlaan. De treinreizigers verlieten toen meest de spoorhalle langs de zijuitgang aan het Graaf van Vlaanderenplein. Op die manier vonden ze onmiddellijk huurrijtuigen te hunner beschikking. De automobiel bestond rond 1899 nog niet als huurrijtuig ofte ‘taxi’, en de huurhouders van ‘hippomobile’ koetsen kenden nog gelukkige dagen. Allen hadden ze een zeker aantal koetsiers in dienst, die naar de best gelegen plaatsen gezonden werden: Zuidstation, Kouter, Korenmarkt, enz.

Johan Olof Ödberg als schooljongen met typische muts uit de interbellumjaren in de Volderstraat (ca. 1925).

Onder die nederige dagloners was er één die zo begonnen was, maar die het als 'self-made man' tot eigenaar - huurhouder bracht. Dat was Cies Honorez, bijgenaamd 'Voiture chauffée' of nog 'le vigileur des dames'. Cies was de zoon van een bakker die op de Vrijdagmarkt woonde en bakte onder het vermaarde 'Toreken'. Hij voelde zich niet tot dat beroep aangetrokken en zijn vader plaatste hem bij een boekbinder, bij wie hij met tegenzin zijn uren sleet. Maar op zekere dag zag Cies de kans zijn goesting te volgen: koetsier worden. Dat was altijd zijn droom geweest. En hij werd het.

Hoe lang Cies bij een 'vigileur' werkzaam is geweest, en hoe hij later, en met wie hij in 't huwelijksbootje is gestapt, weten we niet. Het was in 1866 dat hij een stalling met afdak huurde in de Baaisteeg, in de schaduw van de kathedraal, om zich voor eigen rekening als huurhouder te placeren. Hij had hiervoor honderd frank ontleend. Vergelijk dat bedrag met het dagloon (ca. 1,50 frank) van een mannelijke industriearbeider in die tijd. Dat legde die bij zijn eigen spaarpenningen en met die schat kon hij paard en koets aankopen om op Kerstdag van ditzelfde jaar zijn eerste rit als zelfstandig vigileur te ondernemen.

Vlijtig en zuinig van aard, wist Cies het zo goed te schikken dat hij na een betrekkelijk korte tijd het ontleende geld kon teruggeven. Dien dag kreeg zijn vrouw hem voor de eerste maal beschonken thuis! Cies was een praktisch man en hij durfde het aan zijn onderneming verder uit te breiden. Weldra werden zijn bergplaatsen voor paard en koets in de Baaisteeg te eng bevonden en hij huurde grotere stallingen in de Regnessenstraat, nu verdwenen onder het Sint-Baafsplein. Ze moesten plaats maken voor den Nederlandsen Schouwburg. Cies had toen zijn onderneming al uitgebreid tot drie knechten, twee paarden en drie koetsen. Hij blufte niet, maar ging er prat op door zijn eigen wilskracht iets meer te kunnen dan een gewoon oud-collega. Hij verhuisde dus weer om elders plaats te huren, ditmaal op de Frère - Orbanlaan in de onmiddellijke nabijheid van zijn belangrijkste werkterrein het Zuidstation. Ook toen kwam hij altijd zelf nog 'rot schuiven'.

'Voiture Chauffée' had een rond aangezicht met oogjes waar listigheid in te flikkeren lag en hij zette zo een klein pruimenmondje, 'la petite bouche'! Daarbij had hij nog een 'kletsebolle', maar die dook hij zorgvuldig weg onder een hoge zwarte blinkenden 'waterproef' hoed, die hem bijna nooit verliet. Op de deur van zijn rijtuig prijkte in gouden letters 'F. HONOREZ', en 's winters kon men het aangebrachte bericht 'Voiture chauffée' lezen voor het venstertje. Deze chauffage bestond uit een zinken platte pul met heet water gevuld. Van

deze nieuwigheid was hij de ontwerper. Hier in Gent noemde men hem daarom ‘Cies voiture chauffée’.

In Brussel erkende men hem als de prins der koetsiers, en die titel was precies niet onverdiend. Aan Cies gaf meer dan één reiziger, die hem kende, de voorkeur, al stond hij niet altijd de eerste in de rij om ‘genomen’ te worden. Men wist dat hij voorzichtig was, zeer voorzichtig, want nooit had hij een bekeuring opgelopen.

Onze Cies kon zich tamelijk wel in de Franse taal uit de slag trekken, en hij had ook de gewoonte altoos Engelse woorden te gebruiken. Hij had die zichzelf aangeleerd. We zeiden toch dat hij een ‘selfmade man’ was. Dat gaf hem nogmaals een voorsprong bij de uitoefening van zijn bedrijf. De Engelse klanten noemden hem ‘The English Coachman of Ghent, Cabdriver 98’. Dat was het nummer van zijn rijtuig. Hij beijverde zich om zo goed als enigszins mogelijk was zuiver Vlaams, of zoals men zei ‘schoon Vlaams’ te spreken, wanneer de gelegenheid zich voordeed zeker slag van handelsreizigers op de marktdagen te geleiden, maar hij bleef niettemin een ‘platte Genteneire’.

Cies had een bijzonder cliënteel: dokters, hofbouwers, enz., maar van de dames vooral was hij de favori. Hij bezat een schone verzameling van advertentie- en naamkaarten hem door de klanten nagelaten, ook telegrammen en nieuwjaarswensen. Hij kon bovendien een uniek eigenhandig schrift laten zien van de Lord Major van Londen, Sir Richard Knill. En – last but not least – toonde hij het blad ‘The American Florist’ van Chicago, waarin te lezen stond: ‘Honorez, a cab driver who can speak four languages...’. Deze vier talen waren: Frans, Vlaams, Engels en... Gents!

Cies is sinds lang niet meer, maar rond 1940 leefde hij in het geheugen van vele oude Gentenaren niettemin nog immer voort.

Dank

Met bijzondere dank aan Frank Ödberg, die het idee aanleverde dit verhaal in GT te herpubliceren bij een mooie foto uit zijn collectie. Daarop zien we zijn vader Johan Olof als schooljongen met typische muts uit de interbellumjaren (ca. 1925) bij een ‘hippomobile’ koets en geleider met mooie bolhoed. Het barokke gebouw in de achtergrond werd opgericht als eerste jezuïetencollege in Gent. Toen de foto genomen werd was het een stadsschool die later genoemd werd naar burgemeester Emiel Braun. Nu fungeert het, mooi gerestaureerd, als onderdeel van de UGent faculteit Rechten.